

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5CdoR/15/2023
Identifikačné číslo spisu:	6821200812
Dátum vydania rozhodnutia:	31.07.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6821200812.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci obmedzenia spôsobilosti na právne úkony C. M., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom O. U. XXX a za účasti opatrovníka Obce Mokrý Lúka, Mokrý Lúka 2, 050 01 Revúca, IČO: 31 949 347, vedenom na bývalom Okresnom súde Revúca sp. zn. 5Ps/3/2021, o dovolaní účastníčky konania proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 1. februára 2023 sp. zn. 15CoP/49/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1.1. Okresný súd Revúca [ďalej len „súd prvej inštancie“ event. „prvoinštančný súd“] rozsudkom sp. zn. 5Ps/3/2021 zo dňa 24. mája 2022 rozhodol tak, že:

„I. Súd obmedzuje C. M., nar. XX.XX.XXXX, v spôsobilosti na právne úkony tak, že menovaná nie je spôsobilá:

- samostatne konať pred súdmi a inými štátnymi orgánmi,
- na právne úkony, týkajúce sa rozhodovania o udelení súhlasu s umiestnením v zdravotníckom zariadení a rozhodovania o udelení súhlasu s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, vrátane odmietnutia poskytovania zdravotnej starostlivosti,
- na právne úkony, týkajúce sa rozhodovania o poskytovaní sociálnej starostlivosti, rozsahu a druhu poskytovaných sociálnych služieb a svojom umiestnení v zariadení sociálnych služieb,
- samostatne preberať dôchodok a iné peňažné dávky poskytované zo sociálneho poistenia a štátne sociálne dávky,
- na právne úkony majetkovoprávnej povahy, týkajúce sa nakladania s financiami a hnutelným a nehnuteľným majetkom v hodnote vyššej ako 5 eur jednorazovo a 40 eur mesačne,
- na zriadenie účtu v banke a disponovanie s účtom v banke,
- na preberanie doporučených úradných listových zásielok,
- na kandidovanie vo voľbách do volených orgánov.

II. Za opatrovníka C. M. sa ustanovuje obec Mokrý Lúka.

Opatrovník je oprávnený a povinný C. M. zastupovať pri právnych úkonoch v spôsobilosti, na ktoré bola obmedzená. Právne úkony uskutočnené opatrovníkom presahujúce rámec bežnej povahy a správy, vyžadujú pre svoju platnosť schválenie súdom.

Opatrovník je povinný podávať súdu správu o C. M., ako aj správu o nakladaní s jej majetkom dvakrát ročne, vždy k 30. 06. a 31. 12. kalendárneho roka.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

IV. Štát nemá nárok na náhradu trov konania.“

2.1. Krajský súd v Banskej Bystrici [ďalej len „odvolací súd“] rozsudkom z 1. februára 2023 sp. zn. 15CoP/49/2022 rozsudok okresného súdu potvrdil (I. výrok) a žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal (II. výrok).

3.1. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala účastníčka konania (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, argumentujúc tým, že súdy oboch inštancií nedostatočne zistili skutkový stav veci, vykonané dokazovanie bolo nedostatočné a rozhodnutie súdov nižších inštancií z tohto dôvodu nepreskúmateľné.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu; dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

5. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

6. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016 naďalej vyžaduje, aby bol dovolateľ (okrem prípadov, na ktoré sa vzťahuje § 429 ods. 2 CSP), zastúpený advokátom. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy sa (navyše) vyžaduje, aby podané dovolanie bolo spísané advokátom, teda osobou, ktorá je zapísaná v zozname vedenom Slovenskou advokátskou komorou (tento zoznam je dostupný na internetovej stránke www.sak.sk).

7. Právna úprava obsiahnutá v § 429 ods. 1 CSP ustanovuje osobitnú podmienku dovolacieho konania, bez splnenia ktorej dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum. Zákon túto podmienku nestanovuje iba v prípade dovolateľov uvedených v § 429 ods. 2 CSP.

8. Postup súdu prvej inštancie v prípade nespĺnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP) upravuje § 436 ods. 1 CSP, podľa ktorého vtedy, keď má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

9. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

10. V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že účastníčka konania napadla dovolaním rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 1. februára 2023 sp. zn. 15CoP/49/2022. Toto rozhodnutie, ktoré podľa doručenky prevzala opatrovníčka 7. marca 2023 a účastníčka konania dňa 10. marca 2023,

obsahuje riadne poučenie o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania a povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní (§ 393 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 429 CSP).

10.1. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie výzvou z 5. septembra 2023, vyzval Obec Mokrá Lúka, ktorá je v postavení opatrovníka účastníčky, aby v lehote 7 dní zaslali vyjadrenie, či sa pripájajú k ňou zaslanému dovolaniu. Vo vyjadrení opatrovník uviedol, že vzhľadom na nezlepšený resp. nezmenený zdravotný stav dovolateľky sa k jej dovolaniu nepripájajú.

11. Vzhľadom k tomu, že dovolateľ v dovolacom konaní v čase podania dovolania nebol zastúpený advokátom, resp. osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa v zmysle ustanovenia § 429 ods. 1 CSP, hoci bol na odstránenie tohto procesného nedostatku vyzvaný, a nie sú splnené ani podmienky ustanovenia § 429 ods. 2 CSP, najvyšší súd dovolanie dovolateľa odmietol podľa § 447 písm. e/ CSP pre nesplnenie podmienky dovolacieho konania spočívajúcej v nedostatku právneho zastúpenia bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

12. Podľa uznesenia najvyššieho súdu z 18. decembra 2019 sp. zn. 4Cdo/190/2019, publikovaného pod R 39/2020 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom.

13. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že v danom prípade nie je splnená osobitná obligatórna podmienka dovolacieho konania vyplývajúca z § 429 ods. 1 CSP a z toho dôvodu nemožno rozhodovať ako o procesných návrhoch dovolateľa obsiahnutých v dovolaní, tak aj uskutočniť meritorný dovolací prieskum, nakoľko prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútny, ale je obmedzený citovaným zákonným ustanovením sledujúcim legitímny cieľ, ktorým je podanie iba kvalifikovaných podaní (dovolaní) na najvyšší súd ako mimoriadnu opravnú inštanciu.

14. Z týchto dôvodov najvyšší súd odmietol dovolanie podľa § 447 písm. e) CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP.

15. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.